
Vergaderjaar 2024–2025

---

36 625 XIV

Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (XIV) en het Diergezondheidsfonds (F) voor het jaar 2024 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING

INHOUDSOPGAVE

A.	ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVOORSTEL	3
B.	BEGROTINGSTOELICHTING	4
1	Leeswijzer	4
2	Beleid	5
2.1	Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties	5
3	Beleidsartikelen	8
3.1	Artikel 21 Land- en tuinbouw	8
3.2	Artikel 22 Natuur, visserij en gebiedsgericht werken	11
3.3	Artikel 23 Kennis en innovatie	13
3.4	Artikel 24 Uitvoering en toezicht	14
4	Niet-beleidsartikelen	16
4.1	Artikel 50 Apparaat	16
4.2	Artikel 51 Nog onverdeeld	17
5	Agentschappen	18
5.1	Agentschapsparagraaf Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit	18
6	Begrotingsfonds	18
6.1	De begroting van het Diergezondheidsfonds (DGF)	18

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikelen 1 tot en met 3

De begrotingsstaten die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van [artikel 2.3](#), eerste lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2024 wijzigingen aan te brengen in:

1. de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur;
2. de begrotingsstaat inzake de agentschappen van dit ministerie;
3. de begrotingsstaat voor het begrotingsfonds Diergezondheidsfonds.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

De Minister van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur,
FM. Wiersma

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

Tabel 1 Ondergrenzen conform RBV		
Omvang begrotingsartikel (stand ontwerpbegroting) in € miljoen	Beleidsmatige mutaties (ondergrens in € miljoen)	Technische mutaties (ondergrens in € miljoen)
< 50	1	2
=> 50 en < 200	2	4
=> 200 en < 1000	5	10
=> 1000	10	20

2 Beleid

2.1 Overzicht belangrijkste uitgaven- en ontvangstenmutaties

Tabel 2 Belangrijkste supplettoire uitgavenmutaties 2024 (Tweede supplettoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

Overzicht belangrijkste supplettoire uitgavenmutaties 2024 (Tweede supplettoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikel	Uitgaven 2024
Vastgestelde begroting 2024		3.999.859
Stand bij supplettoire begroting september 2024		4.385.412
<i>Belangrijkste mutaties tweede supplettoire begroting</i>		
1) Ramingsbijstelling Lbv / Lbv-plus	21	- 76.247
2) DU indirecte uitvoeringskosten	22	- 49.043
3) Storting begrotingsreserve Apurement	51, 21	33.000
4) Terugvordering Europese Commissie	21	22.068
5) Monitoring diergeveiligheid	21	12.311
6) Uitgaven apparaat	50	- 10.796
7) Uitvoeringskosten Piekbelastersaanpak	22	- 9.940
8) Overheveling NMBP	22	- 7.009
9) Uitvoeringskosten Lbv / Lbv-plus	21	5.848
10) NVWA	24	5.800
11) RVO in beslag nemen dieren	21	5.724
12) Overige mutaties		- 76.397
Stand 2e supplettoire begroting 2024		4.240.731

Toelichting

1. Ramingsbijstelling Lbv/Lbv-plus

Uitgaven op de Lbv / Lbv-plus regelingen worden verlaagd om aan te sluiten bij het tempo waarin deelnemers maatregelen uitvoeren.

2. DU's indirecte uitvoeringskosten provincies

Middelen voor de indirecte uitvoeringskosten van provincies worden per decentralisatie uitkering (DU) verstrekt vanuit het provinciefonds. Deze middelen zijn bedoeld ter compensatie van uitvoeringskosten van provincies die niet direct zijn toe te rekenen aan specifieke gebiedsprocessen of maatregelen waarvoor de provincies een specifieke uitkering ontvangen op grond van de Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied.

3. Storting begrotingsreserve Apurement

Dit betreft grotendeels een overheveling van artikel 51 naar artikel 21 ten behoeve van het aanvullen van de begrotingsreserve Apurement. De begrotingsreserve Apurement is bedoeld om financiële correcties opgelegd door de Europese Commissie met betrekking tot het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid op te vangen.

4. Terugvordering Europese Commissie

Op 16 oktober jl. heeft de EC aangegeven dat Nederland een bedrag van circa € 40 mln. Europese subsidies moet terugbetalen inzake FresQ. Dit gaat over uitbetaalde EU subsidies in de jaren 2009 tot en met 2012 aan

de producentenorganisatie FresQ. Deze terugvordering van € 22,7 mln. van de Europese Commissie betreft grotendeels ongeveer de eerste helft van terugbetaling FresQ.

5. Diergezondheid en dierwelzijn

Op het moment van overheveling was de verwachting dat er aanvullend budget nodig was en veiligheidshalve is er toen aanvullend budget overgebracht. Volgens de laatste inzichten is dit niet meer nodig en zal hiervoor worden gecorrigeerd.

6. Uitgaven apparaat

Deze mutatie betreft voor het overgrote deel de verlaging in het budget voor eigen personeel. Vacatures worden minder snel vervuld dan verwacht, waardoor het budget naar beneden is bijgesteld.

7. Uitvoeringskosten piekbelastersaanpak

De uitgaven op Piekbelastersaanpak worden verlaagd hoofdzakelijk omdat de vraag naar zaakbegeleiders achterblijft.

8. Overheveling Natuur- en milieubeleidsplan

Dit betreft een bijdrage aan het BES-fonds voor de uitvoering van het Natuur- en milieubeleidsplan Caribisch Nederland en de Uitvoeringsagenda's Bonaire, Saba en Sint Eustatius.

9. Uitvoeringskosten Lbv/Lbv-plus

Het totaal aantal uren dat nodig was voor het beoordelen en afhandelen van aanvragen voor Lbv en Lbv-plus regelingen vallen hoger uit dan verwacht.

10. NVWA

Er is besloten de extra kosten van de nieuwe CAO Rijk pas vanaf 1-1-2025 door te rekenen aan derden. Hiervoor dient de NVWA gecompenseerd te worden om niet tot een verlies te leiden.

11. RVO

De RVO heeft meer goederen in beslag genomen, en heeft hierdoor meer kosten gemaakt.

Tabel 3 Belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2024 (Tweede suppletoire begroting) (Bedragen x € 1.000)

Overzicht belangrijkste suppletoire ontvangstmutaties 2024 (Tweede suppletoire begroting) (bedragen x € 1.000)

	Artikel	Ontvangsten 2024
Vastgestelde begroting 2024		97.775
Stand suppletoire begroting september 2024		157.580
Belangrijkste suppletoire mutaties		
1) Terugvordering 2023 ELGF	21	22.068
2) Ontvangsten natuur bijstelling	22	17.129
3) Afrekening RVO jaarrekening 2023	24	4.342
Overige mutaties		10.073
Stand 2e suppletoire begroting 2024		211.192

Toelichting

1. Terugvordering 2023 ELGF

Dit betreft een terugvordering van de EC omtrent het Europees Landbouwgarantiefonds (ELFG) voor het jaar 2023.

2. Ontvangsten natuur bijstelling

Een aantal provincies hebben eerder dan verwacht ongebruikte middelen van een regeling teruggestort.

3. Afrekening jaarrekening RVO 2023

De RVO heeft in 2023 teveel ontvangsten vanuit LVVN ontvangen. Dit wordt hiermee verrekend.

3 Beleidsartikelen

3.1 Artikel 21 Land- en tuinbouw

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 4 Budgettaire gevolgen van beleid art. 21 (bedragen x € 1.000)

21 Land- en tuinbouw bedragen x1.000

Art. Omschrijving	Stand 1 ^e suppletoire begroting (incl. ISB, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)
Verplichtingen	3.434.794	- 23.604	3.411.190
Uitgaven	1.122.364	- 28.112	1.094.252
Subsidies (regelingen)	1.016.633	- 85.477	931.156
Sociaal economische positie boeren	163.395	23.516	186.911
Duurzame veehouderij	659.273	- 108.795	550.478
Glastuinbouw en weerbare planten en teeltsystemen	77.172	6.935	84.107
Mestbeleid	103.322	- 7.488	95.834
Diergezondheid en dierenwelzijn	4.520	1.242	5.762
Voedselzekerheid en internationale agrarische samenwerking	1.186	- 707	479
Integraal voedselbeleid	7.765	- 180	7.585
Leningen	24.500	2.796	27.296
Lening Investeringsfonds Duurzame Landbouw	24.500	2.796	27.296
Garanties	1805	91	1896
Bijdrage borgstellingsreserve	0	91	91
Verliesdeclaraties borgstellingsfaciliteit	1.805	0	1.805
Oprachten	30.757	14.146	44.903
Sociaal economische positie boeren	4.189	- 1.945	2.244
Duurzame veehouderij	1.644	- 1.317	327
Mestbeleid	552	- 552	0
Diergezondheid en dierenwelzijn	18.741	17.206	35.947
Voedselzekerheid en internationale agrarische samenwerking	3.805	667	4.472
Integraal voedselbeleid	1.826	87	1.913
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	17.250	7.822	25.072
College toelating gewasbeschermingsmiddelen en biociden	3.712	860	4.572
Centrale Commissie Dierproeven	2.502	870	3.372
Medebewind/ voormalige productschappen	687	- 187	500
Raad voor de Plantenrassen	1.511	369	1.880
Keuringsdiensten	8.838	5.910	14.748
Bijdrage aan medeoverheden	0	0	0
Specifieke uitkeringen	0	0	0
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	11.333	- 490	10.843
FAO en overige contributies	11.333	- 490	10.843
Storting/ onttrekking begrotingsreserve	7.555	33.000	40.555
Storting begrotingsreserve landbouw	1.428	0	1.428
Storting begrotingsreserve apurement	2.500	33.000	35.500
Storting begrotingsreserve borgstelling	3.627	0	3.627

Toelichting

Subsidies

Sociaal economische positie boeren

Het subsidiebudget voor Sociaal economische positie boeren wordt verhoogd met € 23,5 mln. De verhoging wordt voor € 22,7 mln. verklaard door een terugvordering van de Europese Commissie. Deze terugvordering betreft grotendeels ongeveer de eerste helft van de FresQ korting. Op 16 oktober jl. heeft de EC aangegeven dat Nederland een bedrag van circa € 40,0 mln. moet terugbetalen in de zaak FresQ. Dit heeft betrekking op uitbetaalde EU subsidies in de jaren 2009 tot en met 2012 aan de producentenorganisatie FresQ. Op grond van de Europese regelgeving geldt een maximale terugvorderingstermijn van 8 jaar, daarna moeten de financiële gevolgen worden verrekend tussen de Europese Commissie en de lidstaat. Sinds 2021 lopen hier gesprekken over met de Europese Commissie. De EC heeft nu besloten dat Nederland dit bedrag moet terug betalen.

Duurzame veehouderij

Het subsidiebudget voor Duurzame veehouderij wordt met € 108,8 mln. verlaagd. Het budget voor de Lbv/LbvPlus vrijwillige stoppersregeling voor veehouders wordt € 76,2 mln. onderuitputting verwacht en daarom wordt het budget neerwaarts bijgesteld. Deze onderuitputting treedt met name op bij de Lbv. Daar geldt dat een groot deel van de veehouders de maximale doorlooptijd van 6 maanden voor de ondertekening van de overeenkomst, een voorwaarde voor het eerste betaalmoment, benut terwijl in de prognoses is uitgegaan van een kortere doorlooptijd. Er is daarmee van vertraging in de betalingsmomenten.

Glastuinbouw en weerbare planten en teeltsystemen

Het subsidiebudget voor Glastuinbouw en weerbare planten en teeltsystemen wordt met € 6,9 mln. verhoogd. Door het vervallen van de 100% eindejaarsmarge op Klimaatfondsmiddelen konden middelen uit 2023 onverwacht niet worden doorgeschoven, waardoor in 2024 onvoldoende budget was om verplichtingen uit te betalen. Met deze overboeking wordt hier aan tegemoetgekomen. De stijging van het subsidiebudget in 2024 pakt lager uit door het neerwaarts bijstellen van ramingen over diverse kleinere projecten.

Mestbeleid

Het subsidiebudget voor Mestbeleid wordt met € 7,5 mln. verlaagd. Dit komt voornamelijk doordat meerdere projecten vertraging hebben opgelopen of zijn uitgesteld door de wisseling van het kabinet en de benodigde inzet voor de aanpak van de mestmarkt, waaraan in 2024 veel tijd is besteed. Daarnaast wordt in 2024 voor de subsidie Hoogwaardige mestverwerking een lager bedrag uitbetaald dan er budget beschikbaar was.

Opdrachten

Diergezondheid en dierenwelzijn

Het opdrachtenbudget voor Diergezondheid en dierenwelzijn wordt verlaagd met € 17,2 mln. Dit wordt voor het grootste deel veroorzaakt door een onjuist raming van kosten bij de RVO voor I&R die niet juist waren geraamd. Verder maakte de RVO meer kosten voor het in beslag nemen van goederen.

Bijdrage aan ZBO's / RWT's

Bijdrage aan Keuringsdiensten

De bijdrage aan Keuringsdiensten wordt verhoogd met € 5,9 mln. Dit heeft onder meer te maken met een hogere LVVN-bijdrage aan Skal ad € 5,3 mln. door het tijdelijk niet kunnen retribueren van wettelijk verplichte taken, met name op het gebied van import, in 2026.

Storting begrotingsreserve

Begrotingsreserve Apurement

De begrotingsreserve Apurement is bedoeld om financiële correcties opgelegd door de Europese Commissie met betrekking tot het Gemeenschappelijk Landbouw Beleid op te vangen. De begrotingsreserve Apurement wordt aangevuld met totaal € 33,0 mln. Dit bedrag bestaat uit een extra storting vanuit het Rijk (€ 31,0 mln.) en bijdragen vanuit de provincies (€ 2,0 mln. voor 2023 en 2024). De € 31,0 mln. van het Rijk betreft een overheveling van artikel 51 naar artikel 21 ten behoeve van het aanvullen van de begrotingsreserve Apurement.

Ontvangsten

Ontvangsten

Dit is de onttrekking uit de begrotingsreserve Apurement voor de bij subsidies sociaal economische positie boeren genoemde terugbetaling aan de Europese Commissie (€ 22,7 mln.).

3.2 Artikel 22 Natuur, visserij en gebiedsgericht werken

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid art. 22 (bedragen x € 1.000)				
22 Natuur, visserij en gebiedsgericht werken				bedragen x1.000
Art. Omschrijving	Stand 1 ^e suppletoire begroting (incl. ISB, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)	
Verplichtingen	3.799.626	- 146.526	3.653.100	
Uitgaven	1.947.943	- 120.990	1.826.953	
Subsidies (regelingen)	109.540	- 8.836	100.704	
Vermaatschappelijk Natuur en Biodiversiteit	11.701	- 173	11.528	
Natuur en Biodiversiteit op land	52.070	881	52.951	
Beheer Kroondomeinen	763	- 2	761	
Duurzame visserij	33.198	- 11.164	22.034	
Overige stelsel activiteiten	7.908	499	8.407	
Natuur en Biodiversiteit Grote Wateren	3.900	1.123	5.023	
Leningen	26.345	- 4.200	22.145	
Leningen rente en aflossing	26.345	- 4.200	22.145	
(Schade)vergoeding	1.900	0	1.900	
Vermaatschappelijk natuur en biodiversiteit	1.900	0	1.900	
Oprachten	89.001	- 38.475	50.526	
Vermaatschappelijk Natuur en Biodiversiteit	8.875	- 5.879	2.996	
Natuur en Biodiversiteit op land	51.805	- 27.226	24.579	
Natuur en Biodiversiteit Grote Wateren	14.039	- 1.510	12.529	
Duurzame visserij	6.696	- 2.988	3.708	
Internationale Samenwerking	2.675	- 173	2.502	
Klimaatimpuls Natuur en Biodiversiteit	4.911	- 699	4.212	
Bijdrage aan agentschappen	16.110	387	16.497	
Rijkswaterstaat	14.389	241	14.630	
Rijksvastgoedbedrijf	1.630	- 630	1.000	
Overige agentschappen	91	776	867	
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	32.782	1.953	34.735	
Staatsbosbeheer	32.629	60	32.689	
Overige ZBO's	153	1.893	2.046	
Bijdrage aan medeoverheden	1.669.190	- 71.819	1.597.371	
Caribisch Nederland	8.046	- 7.342	704	
Specifieke uitkering	1.661.144	- 64.477	1.596.667	
Bijdrage aan (inter-)nationale organisaties	1.841	0	1.841	
Internationale Samenwerking	1.841	0	1.841	
Storting/ onttrekking begrotingsreserve	1.234	0	1.234	
Storting begrotingsreserve visserij	1.234	0	1.234	
Bijdrage aan (andere) begrotingshoofdstukken	0	0	0	
Bijdrage aan provinciefonds	0	0	0	
Ontvangsten	45.329	16.379	61.708	
Ontvangsten	45.329	16.379	61.708	

Toelichting

Subsidies

Duurzame Visserij

Het subsidiebudget van Duurzame visserij wordt met € 11,2 mln. verlaagd. Dit behelst verschillende mutaties, waaronder een terugbetalingen van voorschotten van € 5,0 mln. aan de Provincie Flevoland en € 1,3 mln. aan Rijkswaterstaat voor de Saneringsregeling IJsselmeervisserij waar geen gebruik van gemaakt is. Daarnaast zijn er minder inschrijvingen op de Energie Efficiëntieregeling Visserij dan verwacht waardoor er sprake was van onderuitputting van € 3,5 mln.

Opdrachten

Natuur en Biodiversiteit op land

De opdrachtbudgetten voor Natuur en Biodiversiteit op land worden met € 27,2 mln. verlaagd. Dat heeft verschillende oorzaken, de voornaamste zijnde de onderuitputting op de Piekbelastersaanpak ad € 10,0 mln., hoofdzakelijk doordat de vraag naar zaakbegeleiders achterblijft. Verder is € 8,6 mln. overgeheveld naar het Gemeente- en Provinciefonds voor maatregelen in het kader van natuurbrandpreventie- en mitigatie.

Bijdrage aan medeoverheden

Specifieke uitkeringen

Het budget voor Specifieke uitkeringen wordt met € 64,5 mln. verlaagd. Dit betreft voornamelijk middelen voor de indirecte uitvoeringskosten die voor een decentralisatie uitkering (DU) worden overgeheveld naar het Provinciefonds ad € 49,0 mln. Deze middelen zijn bedoeld ter compensatie van apparaatskosten van provincies die niet direct zijn toe te rekenen aan concrete gebiedsprocessen of maatregelen waarvoor de provincies een specifieke uitkering ontvangen op grond van de Regeling provinciale maatregelen landelijk gebied. Daarnaast wordt voor de regeling provinciale maatregelpakketten het deel van de uitgaven van de provincie die btw compensabel zijn ter waarde van € 8,4 mln. overgeheveld naar het BTW compensatiefonds.

Caribisch Nederland

Verder wordt het kasbudget voor Caribisch Nederland wordt met € 7,3 mln. verlaagd. Dit betreft met name een overheveling naar het BES-fonds ten behoeve van van de uitvoering van het Natuur- en milieubeleidsplan Caribisch Nederland 2020-2030 en de uitvoeringsagenda's Bonaire, Saba en Sint Eustatius.

Ontvangsten

Overige ontvangsten natuur

De ontvangsten op de post Overige ontvangsten natuur stijgen met € 16,9 mln. Dat komt doordat een aantal provincies eerder dan verwacht ongebruikte middelen van de regeling Maatregel Gerichte Aankoop tranche 1 teruggestort hebben.

3.3 Artikel 23 Kennis en innovatie

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid art. 23 (bedragen x € 1.000)				
23 Kennis en innovatie				bedragen x1.000
Art. Omschrijving	Stand 1 ^e suppletoire begroting (incl. ISB, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2e suppletoire begroting (3) = (1) + (2)	
Verplichtingen	577.099	135.334	712.433	
Uitgaven	347.391	372	347.763	
Subsidies (regelingen)	190.440	4.955	195.395	
Beleidsondersteunend onderzoek	54.937	21.143	76.080	
Missiegedreven topsectoren- en innovatiebeleid	57.841	- 10.203	47.638	
Kennisverspreiding en groen onderwijs	77.662	- 5.985	71.677	
Oprachten	17.182	- 501	16.681	
Kennisontwikkeling en innovatie	17.182	- 501	16.681	
Bijdrage aan agentschappen	15.282	1.331	16.613	
Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu	15.282	1.331	16.613	
Bijdrage aan ZBO's/RWT's	124.487	- 5.413	119.074	
Wageningen Research	124.487	- 5.413	119.074	
ZonMw	0	0	0	
Ontvangsten	9.362	3.484	12.846	
Ontvangsten	9.362	3.484	12.846	
Kennisontwikkeling en innovatie	9.362	3.484	12.846	

Toelichting

Verplichtingen

De verplichtingen op artikel 23 worden met 135,3 mln. verhoogd. Hiervan is € 128,1 mln. om enkele wettelijke onderzoekstaken en de kennisbasis voor de jaren 2025 tot en met 2027 meerjarig aan Wageningen Research (WR) te kunnen verplichten. Het resterende bedrag van € 7,2 mln. betreft ophogingen van het verplichtingenbudget voor meerjarige projecten gericht op beleidsondersteunend onderzoek en ophogingen die direct zijn gekoppeld aan de onderstaande kasophogingen.

Subsidies

Subsidie beleidsondersteunend onderzoek

Het subsidiebudget voor beleidsondersteunend onderzoek wordt met € 21,2 mln. verhoogd. Deze verhoging is het saldo van bijdragen vanuit onderbesteding op missiegedreven topsectoren van € 10,2 mln., onderbesteding op de wettelijke onderzoekstaken van € 5 mln. en bijdragen vanuit andere artikelen. Er is een zekere overlap tussen de missies die zijn vastgelegd

vanuit missiegedreven topsectoren en de onderzoeken voor beleidsondersteuning en voor de wettelijke taken wordt minder aanvullend gesubsidieerd.

Subsidie kennisverspreiding en groen onderwijs

Het subsidiebudget voor kennisverspreiding en groen onderwijs wordt verlaagd met € 6,0 mln. Dit komt deels door een bijdrage van € 2,7 mln. aan het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) voor NWO-SIA Programma Praktijkkennis Voedsel en Groen (PPVG). Ook wordt er € 1,3 mln. overgeheveld naar artikel 24 om de uitvoeringskosten van de RVO voor verschillende projecten te financieren.

Bijdrage aan ZBO's/RWT's

Bijdrage ZBO's/RWT's

De uitgaven voor bijdrage aan ZBO's/RWT's wordt met € 5,6 mln. verlaagd. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de mutatie van wettelijke onderzoekstaken van € 5 mln. naar beleidsondersteunend onderzoek.

Ontvangsten

Ontvangsten

De ontvangsten op artikel 23 stijgen met € 3,5 mln. Dit komt voort uit de vaststelling van de subsidiebeschikking van WR voor 2022. Omdat het bevoorschotte subsidiebedrag niet volledig is benut, wordt een deel van de subsidie teruggevorderd.

3.4 Artikel 24 Uitvoering en toezicht

Budgettaire gevolgen van beleid

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid art. 24				
24 Uitvoering en toezicht				bedragen x1.000
Art. Omschrijving	Stand 1 ^e suppletoire begroting (incl. ISB, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2 ^e suppletoire begroting (2)	Stand 2 ^e suppletoire begroting (3)=(1+2)	
Verplichtingen	678.779	15.907	694.686	
Uitgaven	678.779	15.907	694.686	
Bijdrage aan agentschappen	678.779	15.907	694.686	
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit	339.438	13.676	353.114	
Rijksdienst voor Ondernemend Nederland	339.341	2.231	341.572	
Ontvangsten	0	5.282	5.282	
Ontvangsten	0	5.282	5.282	
Agentschappen en overig	0	5.282	5.282	

Toelichting

Bijdrage aan agentschappen

Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit

De bijdrage aan de NVWA is met € 13,7 mln. verhoogd. Voor € 10,5 mln. komt deze verhoging voort uit de afrekening van een voorschot aan RVO op basis van de jaarrekening.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Hiernaast is de bijdrage aan de RVO per saldo met € 2,2 mln. verhoogd. Er zijn € 5,8 mln. uitvoeringskosten gemaakt voor de Lbv en Lbv-plus. Dit is een gevolg van extra inhuur van medewerkers en extra maatregelen en herstelacties als gevolg van toepassing van de Regeling ammoniak en veehouderij (RAV) en extra vergoeding voor scharrelruimtes. De bijdrage aan RVO is anderzijds met € 5,3 mln. naar beneden bijgesteld door de loonkosten van LVVN medewerkers in het LVVN Attaché Netwerk (LAN).

Ontvangsten

Ontvangsten

De ontvangsten op artikel 24 stijgen met € 5,3 mln. Dit komt voor € 4,3 mln. uit de afrekening van het voorschot van de NVWA uit 2023. Op basis van de NVWA jaarrekening 2023 vindt een verrekening plaats van het LVVN voorschot 2023.

4 Niet-beleidsartikelen

4.1 Artikel 50 Apparaat

Tabel 8 Apparaatsuitgaven Kerndepartement (Bedragen x €1000)			
50 Apparaat	bedragen x1.000		
Art. Omschrijving	Stand 1 ^e suppletoire begroting (incl. ISB, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2 ^e suppletoire begroting (3)=(1+2)
Verplichtingen	262.039	252	262.291
Uitgaven	262.039	252	262.291
Personele uitgaven	211.180	- 8.999	202.181
Eigen personeel	186.700	- 7.439	179.261
Externe inhuur	22.151	- 1.811	20.340
Overige personele uitgaven	2.329	251	2.580
Materiële uitgaven	50859	9251	60110
ICT	0	500	500
Bijdrage aan SSO's (exclusief DICTU)	8.122	5.427	13.549
SSO DICTU	22.613	2.904	25.517
Overige materiële uitgaven	20.124	420	20.544
Ontvangsten	4.489	0	4.489
Ontvangsten	4.489	0	4.489
Ontvangsten	4.489	0	4.489

Toelichting Personele uitgaven

Eigen personeel

Het budget voor personele uitgaven op artikel 50 wordt per saldo met € 9,0 mln. verlaagd. Dit betreft voor het overgrote deel de verlaging in het budget voor eigen personeel. Vacatures worden minder snel vervuld dan verwacht, waardoor het budget naar beneden is bijgesteld. Daarnaast hebben een aantal technische mutaties plaatsgevonden vanaf de personele uitgaven naar de materiële uitgaven.

Materiële uitgaven

Het budget voor de materiële uitgaven op artikel 50 wordt per saldo met circa € 9,3 mln. verhoogd. Dit komt onder andere door een aantal technische mutaties waarbij budget van personele uitgaven is overgeheveld naar dat van materiële uitgaven. Daarnaast is het budget voor SSO DICTU met € 3,2 mln. verhoogd vanwege stijgende ICT-kosten. Ook is er € 1,9 mln. overgeheveld van de begroting van EZ/KGG ter compensatie van de kosten die EZ/KGG maakt op de gedeelde budgetten voor het Programma Transparantie in Informatie (PTil).

4.2 Artikel 51 Nog onverdeeld

Tabel 9 Artikel 51 Nog onverdeeld (Bedragen x € 1.000)			
51 Nog onverdeeld			
bedragen x1.000			
Art. Omschrijving	Stand 1 ^e suppletoire begroting (incl. ISB, NvW en amendementen) (1)	Mutaties 2e suppletoire begroting (2)	Stand 2 ^e suppletoire begroting (3)=(1+2)
		Overige mutaties 2esuppletoire begroting	
Verplichtingen	26.896	- 23.287	3.609
Uitgaven	26.896	- 23.287	3.609
Nog te verdelen	26.896	- 23.287	3.609
Ontvangsten	0	0	0

Toelichting

Artikel 51 is een administratief begrotingstechnisch artikel. Dit betekent dat er geen daadwerkelijke uitgaven ten laste van artikel 51 worden gedaan.

Het budget wordt met € 23,3 mln. verlaagd door verschillende overhevelingen. Er vindt een overheveling plaats van € 12,7 mln. naar het subsidiebudget voor Glastuinbouw en weerbare planten en teeltsystemen. Daarnaast is er € 6,5 mln. van de klimaatfondsmiddelen die niet meer worden ingezet generaal teruggeboekt in overleg met het ministerie van Klimaat en Groene Groei.

5 Agentschappen

5.1 Agentschapspaaragraaf Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit

Toelichting

De agentschapspaaragraaf is in deze Tweede suppletore begroting niet opgenomen. Op basis van de regeling Rijksbegrotingsvoorschriften 2024 wordt een agentschapspaaragraaf opgesteld indien de realisatie cumulatief 5% of cumulatief € 20 mln. afwijkt van de begroting. Hier is geen sprake van.

6 Begrotingsfonds

6.1 De begroting van het Diergezondheidsfonds (DGF)

Toelichting

Voor het Diergezondheidsfonds is geen sprake van wijzigingen in de begroting ten opzichte van de stand bij suppletore begroting september.